

Насеља у Србији

Најбројнија **градска насеља** су у Војводини, а најмање градова има на Косову и Метохији. Највећи градови су Београд, Нови Сад, Ниш и Крагујевац. **Села** су различите величине и облика, најбројнија су у низијама, а у планинским пределима села се гасе и нестају. Због ниске стопе природног прираштаја и јаке емиграције ка градским насељима у Србији има 104 насеља која броје 20 и мање становника, а нека су потпуно остала без сталних становника.

Сеоска насеља су најбројнија у Србији такође су и најстарија. По завршетку Другог светског рата опада развој ових насеља. Многа су спонтано расељена у последњим деценијама.

Крајем 20. и почетком 21. века на Косову и Метохији су бројна насеља у којима су живели Срби насилно и принудно расељена а у остатку Србије се појављује све више села која су спонтано расељена.

По последњем попису у централној Србији и Војводини је било 104 села са 20 и мање становника.

По изгледу, распореду кућа и њиховом простирању постоје два основна типа сеоских насеља

- збијени тип
- разбијени тип

Сеоска насеља збијеног типа су насеља где су куће за становање и објекти сеоске економије густо концентрисани. Овај тип насеља је најчешће у Војводини, Мачви, Поморављу.

Сеоска насеља разбијеног типа су насеља која обухватају више међусобно одвојених делова између којих су оранице, воћњаци, пашњаци и сл. Овај тип насеља је најчешће у брдским и планинским пределима Србије.

У појединим крајевима Србије делови села (и збијеног и разбијеног типа) имају различите опште називе као што су мала махала, крај, заселак, кулмја (влашки) и сл.

Мешовита насеља настају прерастањем развијених села у насеља већег друштвено-економског значаја. Најчешће су административни центри или мања индустријска средишта, мада имају и друге функције - рударску, туристичку просветну и др. Неки од примера би били општински центар општине Сечањ у Банату или општински центар општине Кнић у Шумадији.

Градска насеља су највећа и најзначајнија људска насеља. У градовима живи највећи број становника који имају двоструки значај. Они су носиоци привредног и културног развоја државе и иницијатори су преображаја већих или мајих територија и насеља у својој околини.

У Србији има 194 градска насеља. Највећи градови су Београд, Нови сад, Приштина, Ниш и Крагујевац. Градове разликујемо по броју становника, степену развијености и другим обележјима.

Привремена насеља називамо још и сезонска насеља. Оваква насеља су настањена само у одређеном делу године, на пример за време обављања пољопривредних послова, када је сезона испаше, туристичка сезона и сл. По активностима становништва оваква насеља делимо на ратарска, видоградарска, сточарска, рибарска, викенд насеља и сл. Оваква насеља настају и ишчезавају током времена, има их у свим деловима Србије и не може им се утврдити број.

Постоје различити називи за привремена насеља, у централној Србији ратарска насеља се називају салаши, у Мачви колебе. Пимнице и Жупе су два назива за виноградарска насеља, а сточарска насеља на планини могу бити катуни, бачије, појате исл зависно од тога где сте.